

(Gopčević, 1890), da su pregovori s Grčkom bili dugi i tegobni jer su oni "naviknuti na lake uspehe, i na tuđu pomoć" (Piroćanac, 1895), da su Grci, "kojima su Turci činili mnoge ustupke" radili na ostvarenju "velike jelinske ideje", a da bi "što bolje zaturili trag svojim smerovima, oni su se toliko pokazivali verni Turcima, da su svakog otresnijeg čoveka koji nije simpatisao jelinizmu prikazivali Turcima kao buntovnika" (Joksić, 1898).

Ni početkom 20. veka slika Grka se nije promenila. U kontekstu priče o neprijateljskim susedima koji su "gonili" Srbe, Grcima se pripisivalo da su to radili "školom, crkvom, isisavanjem i potkazivanjem" (Bdin, 1903). "Lukavi Grci" su Staru Srbiju nazivali "Mačedonijom" jer "pažljivi Grci nisu hteli ni imenom provincija i svojih pretencija da vređaju Turke". Srbe su ugrožavala dva zla: tursko, koje je uništilo državni život i "zlo od Grka koji su mu ništili spomenike" i "klevetali ga Turcima", pa su u prošlosti Grci "ništili sve što je slovensko", a "mržnja Slovenstva i Grcizma" je na Balkanu živela vekovima i "bila je zapečaćena mnogim zlima za srpski i bugarski narod" (Hadži-Vasiljević, 1906). Navodila se "poznata grčka besmislica" da je svo stanovništvo Makedonije grčke krvi, "te se sad pomoću grčkih škola vraća opet prvobitnoj narodnosti i jeziku grčkom"; da su grčki pisci "isto tako velike šoviniste kao i bugarski", pa kada se oni čitaju "izgleda, kao da u Mačedoniji nema nikog drugog osim Grka"; da je i grčko kao i bugarsko ime natureno Makedoncima propagandom, dok su to "tuđinska imena i ništa više". Grci su "čudan" narod koji ne živi od sadašnjosti već od slavne prošlosti, a "oduživanje od strane Evrope, toga starog duga, jedino i produžava život Grcima kao narodu i državi". Tvrdilo se da već u 8. veku nije bilo "Jelina" pa su sadašnji Grci uzeli od njih samo ime i jezik, "ali ne i krv jelinsku", a njihove osobine su lukavost, "neizmerni kukavičluk i slabost pred ijole jačim spoljnim neprijateljem". Nasuprot starim Grcima koji su bili "golemi, snažni, razvijeni, a naročita im je odlika bila nos", pa su "skoro bez izuzetka imali jednake noseve, bili su plavi, gustih, ridih vitica, plavih očiju", savremeni Grci ne liče na njih ni po "vrlinama, junaštvu i kulturi", već su mešavina Arbanasa, Jermena, Slovena i Aromuna". Bili su "slepo oruđe zavojevača Turaka" i dok su Turci vladali, "Grci su se bogatili"; nisu se bunili protiv Turaka "niti su pomišljali na devizu poštovanja: sve ili ništa, već su polazili sa stanovišta bakalskog: bolje išta, nego ništa"; Turcima su se dodvoravali "svojim starim sredstvima: denuncijacijama i intrigama". Sa širenjem grčke pismenosti i imena, na drugoj strani se širila "mržnja prema svemu što je grčko", čemu su "znatno doprinele grčke vladike svojom isključivošću, nadutošću, tiranijom, nemoralom i prostaklukom". Grčke čete su se "po krvološtvu sasvim mogle meriti sa bugarskim", pa je "u istoriji sveta malo primera, sličnih krvološtvu i zverstvima ta dva komiteta". Zverstva koja su činile grčke čete opisivane su kao sečenje ruku, nogu, noseva, sipanje u uši vrućeg ulja, rastrzanje konjima... (Ivanić, 1906).

Pominjala se "poznata grčka netrppljivost prema ostalim narodnostima", "stare slovenožderske oholosti vizantijskih vremena", "novogrčki vizantinizam", uz zaključak da postoje samo dve "i to negativne tačke, koje su slične među Srbima i Grcima. S istim osećanjem gledaju Grci i Srbi i Bugare" (Novaković, 1888). U svom putopisu, pišući o crkvi Svetog Spasa u Skoplju Novaković je beležio: "Na stolovima za čitanje bile su grčke knjige, znak da je crkva mešovita, grčka i srpska. I tu tek, gledajući grčka slova namesto slovenskih, vi ih gledate drugim očima. Kao Evropljanin, vi biste ih gledali s punim poštovanja pijetatom kao spomenike stare kulture i kao slova jednog naroda toliko zaslužnog za kulturu. Kao suvremeni Srbin, vi ih onde, na zemljištu tolikih spomena srpske istorije, morate gledati kao znamenje pakosti, sebičnosti i tesnogradnosti grčke. Mržnja vas nacionalna nadima, i samo kulturna disciplina volje i ruke ograničava vas od varvarskih postupaka! Jer se nikad nijedan Grk nije našao da onaj nekolicini skopljskih Grka dokaže da nije lepo kinjiti jednoverni narod i izazivati ga na jetkost i mržnju. Nijedan se Grk nije našao da se u toj crkvi, dostojno svoje proslavljene kulture, pokloni nepobitnim pravima jednoga naroda. To boli i boleti mora. I vi u crkvi, na tome osveštanom mestu, okrećete s odvratnošću oči od grčkih knjiga i sećate se suza, bolova i gorčine svoga naroda. Mislite na Nemanjiće, koji su kao grčki neprijatelji ovome gradu sjajno ime stekli u srpskoj istoriji, i tužno pomišljate na ono što skriva dalja budućnost" (Novaković, 1906). Bilo je i autora koji su registrujući "patološku" potrebu malih naroda da dokazuju da su veliki, tu svrstavali i Grke (Ilić, 1908), i onih koji su navodili žalbe Srba iz Trojednice što su po narodu "zaređili Grci, Cincari i Čivuti koji svetu naturaju savakovrsni ološ", tražeći od Sabora da "toj torbarskoj sorti tuđinskoj zabrani trgovati po selima" (Bekić, 1909). Pisalo se o "lukavoj i grabljivoj Vizantiji" i o Grčkoj patrijaršiji "zadahutoj grkomanstvom" koja je smatrala "da je sve ono što nije Grk, namenjeno, kao žrtva Avramova, da bude samo grčki crkveni rob i darodavac" (Stepanović, 1913); o bujanju mržnje prema vladikama grčke narodnosti koji su većinom "bili tirani i globdžije" (Stanković, 1915); o Vizantincima "koji gledahu i plemenski sklop srpski da unište, i ime srpsko da utamane", koji su posedovali "u društvu trulež, u državi pokvarenost, a u crkvi nemoral i trgovinu", pa je "trula, lukava i podla" Vizantija bila samo jedna "despotska i varvarska centralisana politička nakaza" a "cela njena državna mudrost sastojala se u intrigama najniže vrste, kojim je podbadala jedan narod protiv drugog, da bi se koristila njihovim međusobnim satiranjem" (Nešić, 1919).

I u međuratnoj Jugoslaviji se pisalo da Grci u Beogradu početkom 19. veka nisu voleli Srbe osim onih koji su "podlegli grčkom uticaju i živeli po grčki" pa je cela fizionomija Beograda izgledala grčki (Đorđević, 1924) i da carigradska patrijaršija "nikad nije volela Slovene Balkanskog Poluostrva" pa je smatrala za potrebno da uguši svaki nacionalni osećaj osim grčkog. "Samo gračka narodnost i grčka kultura uživahu njezinu milost; sve ostalo bilo je proganjano i uništavano". Tvrdilo se da je bila u strahovitom moralnom stanju, da su u njenim vrhovima sedeli "podmitljivci i pljačkaši", "laskavci i oni, koji su ih mogli dobro platiti", a otepljenje crkve u Srbiji je "pojačalo grčku mržnju protiv Srba i pojačalo grčke intrige protiv njih", pa su turska carevina i grčka patrijaršija bili "prirodni saveznici protivu srpskoga naroda" (Đorđević, 1929). Grci su bili pod uticajem istočnjačke kulture "kojoj su svirepost i krvožednost jedna od najkarakterističnijih mračnih strana", pa je i njihova istorija obilovala "nebrojanim primerima takve istočnjačke svireposti", a uticaj Grka je stvorio slične osobine i kod Bugara (Erdeljanović, 1925). Između Grka i Bugara se razvila "jedna crna mržnja bez dna i granica" koju su Grci preneli i na Srbe nazivajući ih »istim imenom Bugara" i smatrajući ih "kao jedan narod«. Grci su Bugare bacili u ambis i spustili se preko